

Escriptures

Novel·la Un consultor arruïnat intenta vendre un holograma al rei de l'Àrabia Saudita; el nord-americà Dave Eggers retrata com ningú els nous temps

I globalitzeu la Terra

ISABEL GÓMEZ MELENCHÓN

Oblideu-vos d'espanyols pel món i dels viatgers televisius. Si voleu saber com funcionen les coses al nou El Dorado, Alan Clay, el sofert protagonista d'*Un holograma per al rei*, és el vostre home: un consultor arruïnat per la crisi i la globalització i divorciat justament per això que diposita les seves (últimes) esperances a aconseguir vendre a

l'Àrabia Saudita un sistema de comunicacions basat en els hologrames. A vendre-l'hi al rei, en concret. A fotre un *pelotazo* que li faci recuperar patrimoni i capital i amb això, i no menys important, dignitat i autoestima. És nord-americà, però podria ser britànic, holandès, alemany, fins i tot espanyol. Fins i tot xinès.

En la seva última novel·la, acaba-

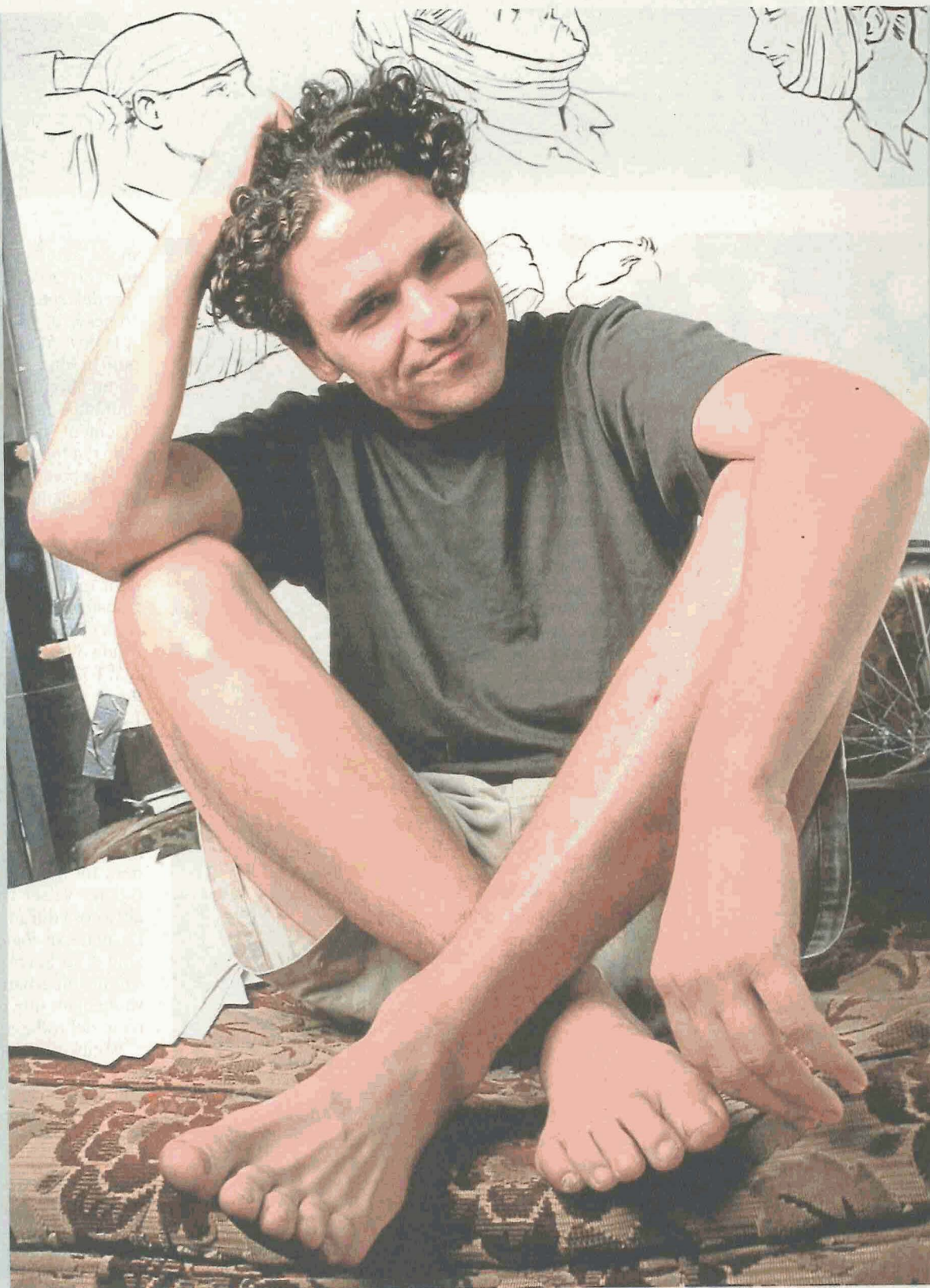
da de publicar a Espanya, Dave Eggers (Boston, 1970) ha expatriat juntament amb el seu antiheroi les pors, la cobdícia, l'ambició, els complexos, les inseguretats, les expectatives i les certeses d'un societat que de sobte han passat de produir béns sòlids a vendre fum. Les fàbriques s'han deslocalitzat, el nou proletariat no pot pagar les hipoteques i els diners miren cap a

Dave Eggers
Un holograma per al rei / Un holograma para el rey

Traducció al català de Ferran Ràfols Gesa i al castellà de Cruz Rodríguez Juiz.

Finalista del National Book Award 2012

EDICIONS DEL PERIS-COPI / MONDADORI
326 / 288 PÀGINES
21,90 EUROS

Dave Eggers a Nova York. Imatge d'arxiu © JAMES LEYNSE / CORBIS

PATROCINAT PER

la Meca. On hi ha el petroli. On hi ha la feina. On hi ha els contractes.

Per anar a buscar-los vola Alan Clay, un pobre home que va començar venent bicicletes d'una marca clàssica i fiable, de tota la vida. Després va arribar la globalització, amb les oportunitats de negoci. I Clay, a qui fins aleshores li havia anat molt bé, va decidir que li aniria millor si una altra gent, a quinze mil quilòmetres de distància, fabricava les bicicletes que ells venien, fins que es va quedar sense res per vendre. Bé que l'hi retreia el seu pare, un home treballador que no entenia de mapes i que havia pogut jubilar-se amb tota la paga completa i l'assegurança mèdica. Els que vindran després ja no tindran tanta sort, per culpa d'hommes com el seu fill, pensa. Però

Ficció no fictícia

Dave Eggers va obtenir el seu primer gran èxit amb *Una història commovedora, sorprenent i genial*, un llibre de memòries en què un jove i jove Eggers narrava com es va fer càrrec de l'educació del seu germà de vuit anys després de les morts prematures i consecutives dels seus pares a causa del càncer. L'escriptor va haver d'abandonar, per aquest motiu, els estudis de Periodisme, però aquell interès primerenc per la realitat va quedar impregnat en l'obra, en la qual la ficció sempre enfonsa les seves arrels, ben informades, en l'actualitat. És el cas de *Que es el que*, l'autobiografia ficcionada de Valentino Achak Deng, un jove refugiat de la tragèdia del Sudan (Darfur és un dels seus interessos, en contra del que sol ser habitual en altres escriptors, apuntats a causes més mediàtiques), o de *Zeitoun*, en què narra la història d'un immigrant sirí que després d'haver ajudat els veïns en la catàstrofe del Katrina va ser arrestat i va ser víctima d'abusos a la presó. En aquest *Un holograma per al rei* ha inclòs la història real de la fàbrica de bicicletes Schwinn, a Chicago, i l'experiència de diferents consultors.

També, Dave Eggers ha fundat l'editorial independent McSweeney's, que publica una revista literària, un diari cultural (*The Believer*) i un magazine dedicat al DVD (*Wholphin*). També és un dels primers col·laboradors de la revista *ESPN The Magazine*, on va crear *The Jump*, una columna satírica, basada, com no podria ser d'altra manera, en fets reals. I.G.M.

Clay veu les coses d'una altra manera: sabien quant havia costat aguantar tant de temps?, com els podia explicar els costos de producció a Chicago d'una fàbrica de cent anys d'antiguitat?

"Aquí no tenim sindicats, tenim filipins", ironitza el xofer que l'espera a Jiddah. Allà, en l'abundància, no van menys desorientats que aquí, en la nostra sobrevinguda pobresa; la riquesa sobtada ha posat el món, el seu món, de cap per avall. I la globalització, que com tot en la vida sempre té dues direccions, comença a fer efecte en els costums. El telenotícies mostra imatges de dones a qui els està prohibit conduir. "No woman no drive", canta irònic YouTube aquests dies. Són imatges que podria haver vist el nostre consultor si encara fos per allà, intentant construir quelcom al desert pla i buit, on qualsevol cosa semblaria "un pur acte de voluntat imposat en un territori que no era apte per ser habitat". A Dubai s'ha fet, sí. Però Dubai no és l'Aràbia Saudita, s'afanyen a explicar-li d'altres expatriats a Jiddah. És cert.

Instal·lats a la nova Ciutat Econòmica, el gran projecte del rei, almenys fins que se'n cansi, Alan Clay i el seu equip esperen a Abdullah, davant el qual hauran de fer la presentació que decidirà el contracte. Tot hauria d'estar a punt per al llançament de l'holograma. Però no és així: la ciutat no és en realitat més que una maqueta raquítica, els pisos de luxe no semblen interessar ni als saudites, i tot funciona a un altre ritme, un ritme subjectiu i capritxós marcat per un rei la visita del qual s'ajorna una vegada i una altra, com un Godot indolent i petrolier envoltat d'una cort de "milhomes amb màster d'administració d'empreses". Els joves informàtics americans sucumbeixen a la calor mentre Clay descobreix

Clay i els seus esperen el rei Abdullah, que com un Godot petrolier ajorna una vegada i una altra la visita

que hi ha una altra vida al marge de l'Aràbia oficial, on els expatriats es fabriquen el seu propi vi i els saudites joves somien poder cantar sense haver de tancar les finestres per por de la Muttawa (policia religiosa). Una altra Aràbia orgullosa i també dolencosa pel xoc que han portat els diners i les seves seqüeles. Gent no tan diferent del mateix Clay, com en Iussef, el seu xofer saudita, un jove format i intel·ligent que l'ajuda a moure's entre les paradoxes d'una ciutat atapeïda de llencerries però on les dones van cobertes. On hi ha diners, però poca cosa a fer per gaudir-ne.

Ells també saben que la globalització els canviarà. I que és implacable. I imparable |

Batecs

Meditant amb Goleman

SERGIO VILA-SANJUÁN

"Ara creueu els braços fins a abraçar-vos vosaltres mateixos, tanqueu els ulls...". Es tractava de relaxar-nos per comprovar "el benefici de centrar l'atenció en un mateix". Confesso que només vaig tancar un ull, l'altre el vaig mantenir mig obert per continuar observant la curiosa estampa de la sala d'actes d'Esade, plena de gent d'empresa i estudiants de negocis, en estat semidorment uns minuts.

El mestre de cerimònies era Daniel Goleman, i el seu editor, Agustín Pániker, m'havia convidat a l'acte atès el meu antic interès pel personatge.

Als anys noranta es percebia un gran moviment tant en els estudis sobre el cervell, amb figures a l'estil d'Antonio Damasio, com en la psicologia de les emocions, amb els nous plantejaments de Robert J. Sternberg o el pare de la teoria de les intel·ligències múltiples, Howard Gardner. Daniel Goleman, un exredactor de *The New York Times*, va tenir l'encert de combinar aquests punts de vista, juntament amb el sociològic i la seva pròpia experiència, i va generar el concepte d'*Intel·ligència emocional*, nou model d'intel·ligència que incloïa els sentiments.

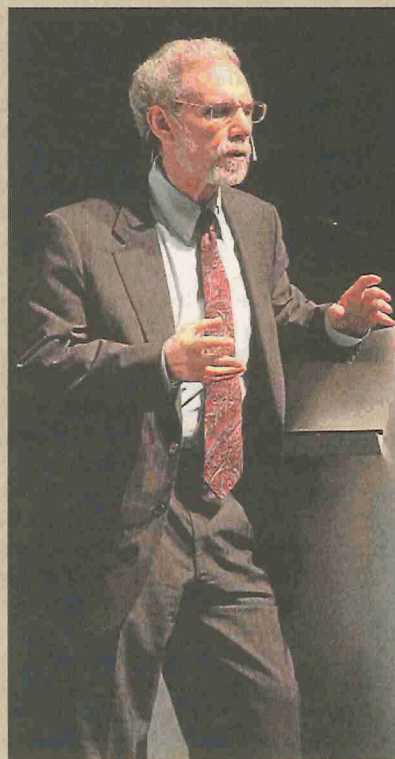
Jo em vaig assabentar del seu llibre a través de José Antonio Marina, que li havia seguit la pista a partir d'un reportatge a *Newsweek*. I a la Fira de Frankfurt del 1995 vaig investigar les negociacions per vendre'l a Espanya. Se n'encarregava l'agent John Brockman, tot un personatge amb un gran barret blanc i cara de mal humor, paladí del nou pensament científic. Vaig saber que un parell de grups editorials importants l'havien deixat passar –encara ho deuen estar lamentant– i

havia acabat a Kairós, el segell dels Pániker, consagrat a l'orientalisme i el pensament alternatiu, sens dubte el més adequat.

Quan estava a punt d'aparèixer vaig comentar el tema al diari, i juntament amb Josep Carles Rius i Sylvia de Béjar vam elaborar un ampli dossier per al *Magazine*; al suplement de llibres, la ressenya la va escriure José Antonio Marina mateix. Vam contribuir a donar una empenta a l'obra –que va arrencar molt fort a les llibreries catalanes– obrint camí entre nosaltres a la idea de la *Intel·ligència emocional*. Tota una satisfacció, perquè en els últims quinze anys ha tingut incomputables derivacions en el camp de l'ensenyament, la teràpia, la comunicació, l'empresa, fins i tot –fins i tot– en la política.

De vegades es diu que Daniel Goleman no és un investigador sinó un divulgador. En realitat està a cavall de les dues coses, és un assagista molt intuïtiu que gestiona una documentació ingent i és capaç de formular nous conceptes que impacten tant sobre la societat com sobre la comunitat científica d'on ve.

A *Intel·ligència emocional*, que ha venut cinc milions d'exemplars, l'han seguit *Intel·ligència social* i *Intel·ligència ecològica*. Ara Goleman publica *Focus*, per animar a concentrar-nos en un moment en què "una infinitat de distraccions i l'anomenat *multitasking* ens dificulten el rendiment i la relació amb els altres". Tanco els ulls...

Daniel Goleman a Esade